

Kerst in januari

We zijn het nieuwe jaar binnen gegaan. Annus Domini 2016. De jaarwisseling viel dit jaar vrijwel samen met het einde van de kerstvakantie. Daardoor vielen we meteen na het licht van Kerst weer in de januarilijke donkerte der wereld. Ik moest midden in mijn winterslaap weer uit mijn ijsberenholt tevoorschijn komen. Voor ijsberen als ik is januari een maandag die een maand lang duurt. In de sneeuw van mijn hol heb ik met bevroren vingers de dagen die voorbij kropen geturfd. Er leek geen eind te komen aan deze koude duisternis.

Maar toen gebeurde er ineens iets bijzonders. Enkele studenten van onze Driestar Hogeschool zitten op Ars Musica en zingen daar met veel vreugde en van God ontvangen talent de kerkmuziek der eeuwen. Ze zouden op 16 januari de *Messiah* van G.F. Händel uitvoeren in de Augustijnenkerk te Dordrecht en ze hadden ons uitgenodigd voor dit concert.

Op zaterdagavond zijn mijn vrouw en ik met onze kinderen naar Dordrecht gegaan. Vanuit de kilte van de parkeergarage wandelden we de kerk binnen waar het warm en licht was. Er heerste een prettige bedrijvigheid van koorleden die bekenden begroetten en gasten naar hun plaats begeleidden. We zochten een goed plekje op waar we precies tussen twee pilaren door goed zicht hadden op de plaats van koor en orkest. Ik keek om mij heen en liet deze eeuwenoude kloosterkerk op me inwerken. Het leek erop dat er diep van binnen in mij iets begon te ontdooien. Er begon in mij iets feestelijks geboren te worden.

Het concert ging beginnen. De voorzitter nam het woord. Hij begroette alle aanwezigen. Op zeker moment ging hij over op het Engels en hij verwelkomde een aantal Syrische vluchtelingen die het concert bijwoonden. Ineens was voor mij de wereld in al haar duisternis en kou de kerk binnen gekomen. Ik kreeg de tegenstellingen even niet bij elkaar. Hoe zal het zijn, zo probeerde ik mij voor te stellen, om als Syrische christen, na dagen in doodsangst op een gammal bootje over de zee te hebben gezworven en misschien wel dierbaren te hebben verloren, nu in deze kerk te zitten en daar de *Messiah* aan te horen?

Ondertussen waren de orkestleden begonnen hun instrumenten te stemmen. Langzaamaan werd het helemaal stil. En toen begon, na een korte symfonie gespeeld door het orkest, het koor te zingen: 'Comfort ye'. 'Troost, troost, Mijn volk, spreekt uw God. Spreekt vriendelijk tot Jeruzalem, en roept tot haar, dat haar oorlog voorbij is, dat haar zonden zijn vergeven. De stem van Hem die schreeuwt in de woestijn'. In één ogenblik vloeiden voor mij de tegenstellingen van een koud bootje op zee en het warme licht van deze kerk ineen.

Want wat Händel hier met het onvoorstelbaar grote talent dat hij ontving uitdrukt in deze muziek, is dat het christelijk geloof belijdt dat het licht van Christus *temidden* van de duisternis schijnt. Het geloof is geen vlucht naar binnen, maar een belijdenis *midden in* de duisternis, dat de schepping die in barensoed is reeds nu in beginsel en straks volkomen verlost is en zal worden. Nooit eerder heb ik de dissonanten in dit stuk zo sterk verstaan in dit licht.

Het eerste deel van de *Messiah* is vol van het verlangen naar het komende licht van Christus temidden van de duisternis. In het middendeel gaat alles erom spannen: zal God het offer van het Lam dat de zonden wegdraagt aanvaarden? Het antwoord Gods is een ja! Het lijden dat wij lijden wordt opgetild naar het lijden van Christus. 'Kijk toch en zie of er een smart is zoals Zijn smart'. Het mondt uit in het Halleluja: 'Koning der koningen, Heere der Heren. Hij zal heersen in alle eeuwigheid'. Het derde deel drukt uit dat wij, ondanks dat Christus alreeds heeft overwonnen, nog door kou, lijden en dood heen moeten gaan, totdat wij zullen worden herschapen tot Zijn goddelijk beeld en Hem in gerechtigheid mogen aanschouwen.

Drie uur lang werd ik opgetild door deze muziek. Wat werd dit alles onvoorstelbaar mooi gedirigeerd, gezongen en gespeeld door jonge mensen, die zelf door deze muziek ook weer troostrijk worden opgetild uit hun eigen verdriet. De duisternis der wereld werd hier getransfigureerd tot het licht Gods. Heel de gestalte van Gods heil en licht, heel de theologie van de Kerk, werd hier verklankt in dit waarlijk grote werk uit de christelijke traditie. Ik zat daar en de eeuwigheid daalde binnen in de tijd zoals de sneeuw neerwarrelt op de donkere aarde. Het was even Kerst in januari.

Dr. Ewald Mackay